

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — Hl. Félévre . . . 2 kor. — Hl. Negyedévre. 3 kor. — Hl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

VIDÉKEN:

Félévre . . . 2 kor. — Hl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és lefoglaladonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

A miniszter és a tisztviselők.

Lakács László pénzügyminiszter Kőrmöczbányán, ahol diszpolgári oklevelét vette át, beszélt a tisztviselők mozgalmáról is, a mely mozgalomnak az a célja, hogy könnyítsen a kisebb javadalmazású tisztviselő megélhetésén. Ki akarná vitatni, hogy a minisztereknek átálán, kivált pedig a pénzügyminiszternek ne volna joga ebben a kérdésben véleményével nyíltan és őszintén előállani? De a kőrmöczbányai beszéd, ámbár jogos megnyilatkozás, nem szerencsés sem formájában, sem tartalmában.

A pénzügy-miniszter azon kezdte, hogy a miniszter és a tisztviselők között bizalomnak és kollégiális viszonynak kell lennie s aztán mindjárt maga czáfolta meg magát. A miniszter gyanúsitással élt. A tisztviselők mozgalma *sztrájkyszerű szövetkezés*, amely, hogy

a célját érje, a küszöbön álló képviselő-választásokra támaszkodik.

A mennyiben a tisztviselők mozgalmanak egyes fázisait ismerjük, ez a vád alaptalan. A tisztviselők csak maguk között szövetkeznek, nem kérték egyes hatalmas képviselők közbenjárását s nem vették programjukba, hogy csak arra a képviselőre szavazzanak, aki követelésük támogatására ígéretet tesz. A dolog tehát ma még úgy áll, hogy a tisztviselők mozgalma megmaradt a törvényes, alkotmányos és tisztességes mederben: ők kérni akarnak, megokoltan akarnak kérni, amihez joguk van. Hogy higyjünk tehát abban, hogy a miniszterek s a tisztviselők között a viszony eddig is a bizalmon és a kollégiálitáson épült?

Nem, a miniszter és alattasa közt eddig sem volt sem kollégiálitás, sem bizalom s éppen ez

a legnagyobb baj. Amikor a fizetést rendezték, csak az előkelő tisztviselővel törődtek, az apróbb embereknek, akik nem tudtak és nem tudnak megélni, esupán alalmaznát dobtak, éppen csak betömték a száját, hogy ne ríjon. Az sem lehetetlen, amit a pénzügyminiszter mond, hogy ugyanakkor szaporították a magasabb állásokat, de ezzel az előmenetel nem javult, mert a magasabb állásokba most is jobbra kívülről hozzák az embereket. — Lukács pénzügyminiszter maga kreált néhány képviselőből pénzügyigazgatót s ezt talán még sem mondaná az előléptetés fokozatos javításának?

Nem gondolnók, hogy kölcsönös vádaskodással ez a kérdés, amely parancsolja a megoldást, megoldható volna. Az ígéretek üres malasztjával még nem lakott jól soha senki; a magyar tisztviselő pedig óh de régen rágódik

Klapka légioja.

— Történelmi visszaemlékezés. —

A közigazgatási véres nap után pár napra, mikor az osztrák hadak eszereszett futásban kerestek menekvést, Klapka György az 1848—49-iki honvéd-tábornok, Komárom várának hős védelmezője, fényes, arany-paszományos magyar tisztek társaságában megjelent a sziléziai várnégyszögben. Neisse, Glatz, Glogau és Boroszló várak kazamatáiban s földött folyosóin volt elhelyezve a sok fogságba került osztrák katona.

Számuk pár száz híján, huszezerre ruggott, s a takarékos porosz ugyancsak megdolgoztatta őket. Sánemunkára fogta valamennyit, s naponkint mindegyiknek harminc talicska földet kellett jó messziről, a meg lehetős magasságu sánckokra tolni. A fogoly tiszteket azonban egytől-egyig a harctérről távol eső várakba vitték, a hol becsületszóra szabadon mozoghattak, még havi fizetést is huztak.

A fogságba esett legénység azonban egy megveszekedett petáket sem kapott. Azonfelül, hogy megdolgoztatták őket, csak éppen annyit kaptak enni, hogy éhen ne pusztuljanak. Kettőn kaptak egy porció kenyeret s főtt étel gyanánt forró vízzel leöntött aszalt szilvát tálaltak nekik. A sok magyar legény zúgolódni kezdett, végre is néhány bátrabb panasza ment a gyalázatos ellátás miatt.

A várparancsnok oszálkozva nézett a vakmerőkre, azután összeacsapta kezét:

— Hogy mertek ti nagybélűek a kir. porosz élelmezésre panaszkodni? Talán bizony azt gondoljátok, hogy nem hadi fogságban, hanem képtalanban álltok s most majd kanonokká fog titeket kihizlálni a legmagasabb porosz királyi kincstár. No megálljatok, majd adok én hát olyan fejedelmi kosztot, hogy holtig megemlegetitek.

A reportra jelentkezőket azután lecsukatta, a hol szigorított magánzárka, lécs-pries, száraz kenyér és vízből állott a fejedelmi koszt. A szegény legények nem ilyennek képzelték a hadi fogságot. Nagyobb részök még a harozásati felvonulás alkalmával, mikor Csehországban az országutról lenéztek az embermagasságu rozsvetés közé, az első pihenőt arra használta fel, hogy kiszedje fehérneműjét a borjuból s a kenyérszákbá, az ugynevezett koldustarisnyába csempészte. A volt francia hadifoglyoktól hallották, hogy mily gyöngy-életük volt a magyaroknak a francia fogságban, 1859-ben. Tudták azt is, hogy mikor foglyul ejtik a katonát, annak el kell hajtani szíjjazatát, fegyverzetét, berjúját; s felszereléséből esupán csak a koldustarisnya marad meg. Azért kellett hát a fehérneműt kivenni a borjuból, hogy majdan legyen miből tisztát váltani. A mellett még az utolsó cigány baka is, a kinek halvány fogalma sem volt a zsebkendő rendeltetéséről, ott rejtegetett egy fehér kendőt a koldustarisnyában, hogy azt az ellenség felé, a megadás jeléül lobogtassa.

A büntetésből besorozott negyvennyolczas honvédek tehát alaposan megváltoztatták a magyar legénység szellemét. A kegyetlen bánásmód, melylyel a fekete-sárga zászló hűségére kényszerítette őket, fényesen megbosszulta magát. Az elcsüggedt hadi foglyokat 1866. július 6-án Klapka tábornok megérkezése rázta fel csüggedésükből.

Mintha Rákóczi Ferencz, az elárult utolsó nemzeti fejedelem kuruczai támadtak volna fel sirjukból, oly festői és mozgalmas kép tárult fel a ranyargatott hadifoglyok szeme előtt. Barna attillás, arany zsinóros tisztek kíséretében jött a komáromi oroszán, vörös nadrágos cigánybanda huzta a lelkesítő magyar nótákat. Napbar-nította, sebhelyes zászlótartó emelte magára a vörös-fehér-zöld Szűz-Mária lobogót. Az istenanya feje körül három betű volt arannyal kihimezve.

V. M. H.

ami valószínűleg azt jelentette, hogy „Védjük Magyar Hazánkat!” Czifra ezergombos, nyalka huszárgyerekek rakták a toborzót. Szóval, állott a verbung. Csak a bor az hiányzott. Ne fogja Klapkára az osztrák, hogy a kiéhezett hadifoglyokat lerészegíti és tyukkal-kalácsal csalogatja a szent szabadság oltalmára.

Nem kellett a fiúknak sok biztatás. Mintha vezényszóra tették volna, tépték le a sárga-fekete zsinórt nadrágjukról s a következő pillanatban már paroláltak és ölelkeztek honfitársaikkal.

az édes reménykedés üres emelőjén! A kormánynak talán nem kedves, hogy most nem akarja beérni, mint annyiszor beérte, a nesze semmi, fogd meg jól ígéretessel. De hát akkor is méltányos-e, kapacitálás, meggyőzés helyett, mindjárt rárecsesenteni? ezt a kérdést valahogy másként kell rendezni. Méltányos jóakarattal meg lehet találni rá a módot. Az első lépés hozzá a pénzügyminiszter nyilatkozata, nem viszi a dolgot dülőre. A visszalépés azonban még nem késő. A magyar tisztviselőnek jogos kérésével szemben igazság és méltányosság kell; nem gyermek az, hogy megfenyegessék s nem racionzálkodik, hogy a megfenyítésre okot adott volna.

A színházi intendatúra.

Debreczen, július 12.

I.

Előre is kijelentem, hogy a jelen cikksorozatnak éppen nem az a célja, hogy a színház jelenlegi vezetése és személyzete felett pálcát törve gáncoskodjék, az elégedetlenségnek, ha ugyan van, hangot adjon, vagy a színház igazgatójának látszólagos gyarapodása által támadható irigykedésnek szószólója legyen, — korántsem! s így ha valaki talán hecczet keres ezen kérdés feltevésében, az igen jól teszi, ha

Rövid három nap alatt hat ezer bator, harczdett magyar katona állt a háromszintű nemzeti lobogó alá, s esküdött a magyar nemzetnek és a kivívadó szabadságnak örök hűségét.

Klapka György, aki a porosz hadseregben altábornagyi rangot viselt, ezután felszerelte csapatát. A legénység, mely vörös zsinórt varrt fel a letépett sárgafekete helyett, barna attilát, kávészínű köpönyeget kapott, mely utóbbit a szász földön zsákmányolta a győzelmes porosz. Hátultöltő fegyverrel, melyet akkor gyors puskának hívtak, látták el őket.

Az ekként felszerelt lelkes vitézeket hazafelé vezette Klapka, Magyarország hátán leborult a légió, s könnyes szemekkel csókolta meg a hazai földet, melynek felszabadítására sietett.

Útközetre azonban nem került a sor. A légió Zsolnán keresztül Trencsén felé igyekezett, hogy a Vágrölgyben lefelé haladva fegyverre szólítsa a honfiakat. Mikor azonban Klapka megtudta, hogy Nikolsburgban a porosz király fegyverszünetre lépett az osztrák császárral, gyors menetekben, nehogy kelepczét vessenek neki, visszatért a porosz földre.

Kevés vártatva megkötötték a prágai békét, melynek egyik pontjában Bismarck, a vaskancellár befoglalta azt is, hogy azoknak a magyar vitézeknek, akik Klapka zászlói alatt szolgáltak, a hajuk szála se görbüljön meg.

Riblánszky József.

nem untatja magát jelen sorok olvasásával, mert eseknek célja a komoly eszmecsere a debreczeni színészet még nagyobb színvonalra emelése és állandósítása kérdésének miként lehető megoldása tárgyában.

Csélom ezen kérdést úgy megvilágítani, hogy a hivatott egyének belássák, hogy a városra annyi kár nem háríthat akkor sem, ha a város bölcsessége úgy határozná, hogy a színházat a közel jövőben más vállalkozónak kiadni nem hajlandó.

Debreczen szab. kir. város nemes gondolkozása a magyar színművészetet, mint száz évvel ezelőtt kebelére cseppent csecsemőt felkarolta, hűen ápolta, nevelte úgy, hogy már évtizedek óta, ha a magyar színészet büszkeségeit emlegetjük, önkéntelenül eszünkbe jut, hogy hiszen ezek is a mi karjainkból bocsájtattak nem a nagy világra, hanem azon legfelsőbb fórumokra, a melynél magasabbra már a hármás bérczes hazában színművész nem emelkedhetik.

Mert ha a nemzeti színház, népszínház és vigaszínház nagy művészeit felsoroljuk, ezek mind jó ismerőseink, akik művészi gyermekkorukat és férfikoruknak jó részét közöttünk töltötték el és Debreczeni Színház közönségének buzdítása, lelkesítése, elismerése, nem egyszer talán erősebb kritikája voltak azon próbakövek, amelyen a kísérletet Prielle Kornélia, Blaháné, Ujházy Viváry stb. nemesen kiállva lettek a nemzet halhatatlanjává.

Ott áll a Kossuth-utczán a magyar színművészetnek ma már erős vára, amelynek sziklaszilárdságot kölcsönöz a város közönségében élő azon erkölcsi érzés, mely a lakosság minden rétegét átjárja s a színészet pártolására ösztönzi.

Belátta rég az iskolák városa, hogy szüksége van minden nagy városnak arra, hogy az általános iskoláztatás mellett kell gondoskodni olyan műintézetéről, amely az embereket tovább képezze, belátta azt, hogy a hazafiságot csak úgy ápolhatja és a gyermekek lelkébe a bölcsődallal becepegetett hazaszeretetet csak úgy képes ébren tartani, ha olyan iskolát tart fenn, amelyben úgy a magyar, mint más nemzetek nagyjai és vértanúi megzemélyesítve jelennek meg a szemlélő előtt és élvezve tanítják azon legeslegelső parancsolatot, hogy a „haza minden előtt!”

S hogy nem vész kárba ezen nemes törekvés, hogy nem szórótnak el hiába a nemzeti színészetért kiadott forintok, ezt legfényesebben bizonyítja az, hogy míg Romeo Julia, III. Richard, Ezer év, Arany ember, stb. hétköznapon is a karzatot zsúfolásig megtölti, akkor a Trilbyk, Helyettes és ehhez hasonló darabok egyszeri előadás után a műsorról lekényyszerűlnek.

Multnak ez elég dicsőségteljes mult, jövőnek elég biztató és kezegetető.

S ha már ezen ősi város beigazolta, hogy nevelni, ápolni ilyen nagyokat, ilyen dicsőket tud, kérdem, miért nem tud az általa féltékeny gondossággal gyámolított és erős férfivá izmosított színészetnek a mindenki előtt a legedesebbet, legmegnyugtatóbbat, a küzdelemben való leghat-

hatósabb biztatót megadni, miért nem tud a magyar színészetnek állandó otthont teremteni.

Azt nem is merem a nagy közönségről feltételezni, hogy szivesebben látja nyáron át körében az oifeumot, vagy egy egy hippodromot, mint a színészetet.

A színészet nyári ittmaradásának legnagyobb akadályja természetesen első sorban is az, hogy nincs nyári színház és másod sorban ennek építésére a városnak nincs pénze, ez természetesen óriási akadály és tekintve azt, hogy Debreczen egyike azon városoknak, amelyeket nagy erővel érintet a haladás és rohanva ragadja magával s napról-napra látjuk, hogy itt épül egy iskola, amott egy templom, majd egy kasszára, ahol még tegnap tengelyig vágott a szekér a sárba, ma pompás kövezeten gurul a szekér, szóval haladás mindenütt, anélkül hogy a jövedelem is ily rohamosan növekednék s így kénytelen a város polgárainak áldozatkészségét igénybe venni és jött a legnépszerűtlenebb valami, a pótdó, amely majd csak az unokák szellemi s talán anyagi jobb létében fog visszafizetődni.

Arra tehát gondolni sem lehet, hogy a város a jelen viszonyok között egy, a kor és a debreczeni színészet és közönség igényeinek megfelelő színházat építsen és így a színészetet állandósíthassa.

Ugyde Szeged, Arad, Kassa s a többi városok példája arra int, hogy ezen kérdésel is foglalkozzunk, annál is inkább, mert ha Debreczen város a multban annyit áldozott a színházért és annyit áldoz ma is a színészetért, kell, hogy módot találjon ki arra nézve, hogy a színészet állandósíttassék, mert ha figyelembe vesszük azt, hogy a főváros napirendjén állandóan ott van egy-egy új színház építésének kérdése és ha figyelembe vesszük, hogy Szeged, Arad, Kassa, Pozsony már is állandósítja színészetét, oda fogunk jutni, hogy Debreczenben, tekintve azt, hogy a színészetnek nyáron át városról városra kell vándorolnia, mindig más és más körülmények és emberek közt élnie és a fizetését, ugyszólván, elszórnia, valamirevaló színész inkább szivesebben megy a fenti városok bármelyikébe, mintsem a vándorlás kellemetlenségeivel küzködjék s oda jutunk, hogy idővel osskís a kimaradt színészeket kell szinpadunkon megtűrni s vagy elidegenedik a közönség és rendre bukznak az igazgatók, vagy végre is a város nyakába szakad a színészet kérdése.

Hogy ez be fog következni, azt a természetes logika és egy kis megfigyelés diktálja, mert éppen az állandóság okáért már most is vidéki fizetésekért mennek a budapesti színházakhoz és sietnek szerződni az állandósított helyekre a jobbak, amilyenek, valljuk be őszintén, már is nem nagy számmal vannak szétszórvva az egyes társulatoknál, úgy hogy egyes színházak már nem is annyira művészi erőkkol, mint meglehetősen jó összejátékkal tartják font magukat.

Mi lenne tehát a mód, amelylyel ezen kérdést, tudniillik a színészet állandósításának kérdését leghelyesebben meglehetősen oldani.

Szerény véleményem szerint háromféleképpen lehetne ezen kérdést megoldani, u. m.: 1. a bérbeadás, 2. a részvénytársaság alapítás és 3. az intendatúra. — r.

Folyt. köv.

VIDÉK.

Szerelmi dráma. Szarvason egy szerelmi dráma riasztotta fel a lakosságot nyugalmából. Hódosi István asztalos revolverlövéssekkel halálosan megsebesítette menyasszonyát, Krisnyák Gizát, aztán önmagára lőtt és azonnal meghalt. A leány visszaküldte jegygyűrűjét és ez keserítette el a szerelmes legényt.

Halálos villámcsapás. (Távírat.) Nyiregyházáról táviratozzák, hogy ott tegnap egy nem is nagy vihar után lecsapott a villám három gyermekre. Közülük az egyik, Nagy János szörnyet halt. A másik két gyermek megsiketült.

Boszorkány a máglyán. Szegedről írják: Lurics Mara szabadkai 60 éves öreg asszonyról az a hír volt elterjedve Kóvilon, hogy boszorkány és az ördöggel csimborál. Minthogy más munkát nem tudott végezni a kuruzslásra adta magát, ami szép jövedelmet hozott neki. A múlt hetekben Jószi Gyóka azt vette észre, hogy a banya az ő házába is bejárogat. Beszült hát vele és kitiltotta házából mindörökre, miért a boszorka azzal fenyegette Jósziot, hogy majd rászorul nemsokára, de akkor az ördögé lesz a lelke. Pár nappal ezután megbetegedett Jószi tehene és meg is döglött. A babonás nép kisütötte, hogy a vén banya rontotta meg a tehenet. Jószi egyik szomszédja szeméreteltette ezt, kinek a vén asszony azt vágta vissza, hogy vigyázzon, mert az ő tehene is úgy jár. És pár napra Gavanezki Milának, a megfenyegetett szomszédnak a tehene is elpusztult. Ekkor aztán már bizonyos volt mindenki előtt, hogy a vén asszony boszorkány. A napokban éjjel tűzlármára ébredt föl a lakosság. Lurics Marának a vityilója égett; a tüzet hamarosan eloltották, de a vén banyát benn találták összeégyve. A megejtett vizsgálat kiderítette, hogy a vén asszonyt előbb agyonverték és azután rágyújtották a házat. A gyilkosokat is csakhamar kézrekerítette a csendőrség Jószi Gyóka és Gavanezki Milán személyében, kik azért verték agyon a vén asszonyt, mert teheneiket megrontotta.

Szerencsétlenség a Dráva toroknál.

— Saját tudósítónktól. —

Nagy szerencsétlenség történt tegnap reggel Erdőd alatt, a Dráva torkolatánál. Pinterics György, Nikics Antal, Vukovics Dusan észéki lakosok egy zöldséggel megrakott dereglyét bocsátottak lefelé a Drávan, hogy Ujvidékre jussanak. A három férfiu kívül a dereglyén volt még Vukovics Dusané, Oparics Páróné és Radovics Antalné szintén észéki lakosnők, kik zöldség elárusítással foglalkoztak.

Amint a dereglye Erdőd alá ért, akkor jött be a Dunáról a „Milán“ nevű szerb vontató gőzhajó, maga után húsva négy uszályhajót. A Duna és Dráva torkolatánál

történt hirtelen bekanyarodása következtében a vontató gőzhöz kötött uszályhajók nagy lendületet kaptak s az egyik uszályhajó neki vágódott az épen ott haladó dereglyének, amely felfordult. A dereglye, a rajta ült utasokkal együtt nyomban elmerült s a kifordult rakomány leszorította az embereket. — Amint a szerencsétlenséget észrevették, a „Milán“ gőzös kapitánya rögtön megállította a hajót s a mentőcsónakokon a szerencsétlenség helyére siettek, de az elmerült utasok közül csak Pinterics Györgyöt, a dereglye kormányosát sikerült megmenteni, aki a veszély pillanatában kivigott a dereglyéből és ezáltal a víz felszínére jutott.

A többi utasok a felborult hajó alá jutottak, ezeket nem is lehetett megmenteni. A révkapitány intézkedése folytán a „Sobacz“ nevű uszályhajó kormányosát, mint aki a szerencsétlenségnek okozója volt, letartóztatták és átadták a csendőrségnek. A vízbe fulltak holttesteit eddig még nem sikerült kifogni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A hirhedt vásári tolvajnö.** Naszói Mária, a hirhedt tolvajnö ellen nemcsak a debreczeni törvényszék hozott marasztaló ítéletet. A nyiregyházi törvényszék lopásért 3 évi fegyházra ítélte. A törvényszéknél tegnap a különböző nemű és mennyiségű büntetését összesítették és 3 év és 3 hónapi fegyház büntetésben állapították meg az összbüntetést. Így a javithatatlan vásári tolvajnö jó ideig ki lesz zárva a vásári csavargók sorából.

§ **A „Zenekedvelők“ sikkasztója.** (Fővárosi tudósítónktól.) A Zenekedvelők egyesületének pénzbeszédője, Oravecz Gyula, a ki különben cipésmester is, nemrég 1600 koronának elsikkasztása után megszökött. A szökevénynek egy kompanistája is volt, Würstner István és vele azzal a szándékkal kelt utra, hogy Amerikába mennek. Est a tervüket azonban nem vihették keresztül s miután hosszas kóborlás közben Bukarest, Konstantinápoly, Lyon és Párisban fordultak meg, elköltvén a pénzüket, visszajöttek Budapestre. Itt aztán letartóztatták mindkettőjüket s a bíróság ügyükben vádhatározatot hozott, Oraveczet sikkasztás, Würstnert orgazdaság miatt helyezvén vád alá. A törvényszék, dr. Agorasztó bíró elnöklésével, ma vonta feleletre a vádlottakat. A tárgyaláson Belovics Imre a károsult egyesületi elnök kijelentvén azt, hogy a vádlottak megbüntetését nem kívánja, dr. Keserü alügyész Oraveczcel szemben, tekintettel a szolgálati viszonyra, elejtette a vádat és csak Würstnernek az elítélését kérte, a ki a sikkasztott pénzben nemcsak részesült, de ő tanácsolta volt Oravecznek, hogy sikkaszson.

Falkai letartóztatása.

Hogy fogták el Falkait?

— Távíratilag tudósítás. —

Budapest, július 11.

A new-yorki osztrák-magyar főkonzulátus a bécsi külügyminiszterium útján a magyar igazságügyminiszterium-

ból már pénteken kimerítő táviratot kapott, mely a sikkasztó pontos leírását tartalmazta és jelentette, hogy a magyar kormány kész a letartóztatás és kiadatás költségeit viselni. Az osztrák-magyar főkonzulátus erre érintkezésbe lépett a new-yorki rendőrséggel, mely 4 ügyes detektivet bocsátott a konzulátus rendelkezésére.

A new-yorki kikötőben a 4 detektív és a konzulátus két alkalmazottja pénteken, szombaton és vasárnap az Európából érkező hajók összes utasait szemügyre vette, ami az amerikai rendkívüli szigorú vámvizsgálat mellett nem ütközik nagyobb nehézségekbe. A kikötő révhivatala vasárnap délután jelezte, hogy délután 2 órakor érkezik meg a Norddeutsche Lloyd-nak egyik gőzöse Brémából. A magyar igazságügyminiszterium távirata jelezte, hogy Falkai valószínűleg egy brémai Lloyd gőzössel fog érkezni, miért is a rendőrség ez elkalommal még egy felügyelővel és két detektívvel szaporította a Falkait kereső kirendeltséget.

A detektíveknek a vámvizsgálatnál egy barnaköpenyes alak tűnt fel, a melyre a Falkai személyleírása ráillett. A rendőrfelügyelő intett a konzulátusi alkalmazottaknak, a jelzett alak elé lépett, rátette kezét, mire a konzulátus segédtitkára németül így szólott a barnaköpenyes urhoz:

— Az ön neve Falkai és Magyarországból jön, nemde?

— *Nein, ich bite* — (nem, kérem) hebegte a megszólított olyan kiejtéssel, melyből a konzulátusi hivatalnok mindjárt felismerte a magyart.

Az idegent ezután a rendőrszobába kísérték és őt, valamint podgyászát szorgosan átvizsgálták. Fehérneműje nagyobb része teljesen új volt, de találtak nála két zsebkendőt F. L. monogrammal, továbbá egy alsónadrágot ugyanilyen monogrammal. Utlevéle nem szólott Falkai névre hanem egy brémai kereskedő nevére. Felöltöje és ruhái részben bécsi czegektől valók, ami bizonyítja, hogy Bécsen át szökött. Kihallgatásakor annyi ellentmondásba keveredett és a személyleírás oly pontosan ráillett, hogy a konzulátus minden kétségen kívül megállapította, hogy az elfogott nem lehet más, mint Falkai. A személyazonosságot később egy levél is megerősítette, melyet a Falkai podgyászában találtak.

Ily körülmények között a konzulátus azonnal táviratozott Budapestre és további intézkedéseket kért a személyazonosság megállapítására, amit Amerikában két személylyel kell bizonyítani. Ezért is a budapesti postaigazgatóság két közeget New-Yorkba fogja küldeni, hogy Falkai személyazonosságát megállapítsák.

*

Ma már a budapesti királyi ügyészség is hiteles értesítést kapott Falkai László elfogatásáról. Az ügyészség ezért

tüstént megsürgette a kiadatás iránt való intézkedést s utasította Drill Béla vizsgálóbíró, hogy az iratokat, melyek most a rendőrségnél vannak, kérje azonnal magához s küldje azokat haladéktalanul New-Yorkba. Az odavaló törvények szerint ugyanis, mielőtt a kiadatás megtörténne, formális tárgyalást kell ott tartani Falkával s csak ezután szállíthatják. A sikkesztő levélhordó legjobb esetben is, mivel az eljárás igen hosszadalmas, két hónap múlva érkezik Budapestre.

ÜDONSÁGOK

Öngyilkos kis leány.

Dorgálás miatt a halálba.

Debreczen, július 12.

Az éjjel kevésbé 9 óra után öngyilkosságot jelentettek a rendőrségnél. Egy tizenkét éves leány vált meg erőszakos halállal az ételtől, amely számára még csak ezután virágozott volna. Nehány percz telik el, míg az inspekciós rendőrtiszt a szükséges intézkedéseket megteszi, a következő pillanatban egy kocsi gördül végig a Szent-Anna-utcán és sebes vágatva igyekszik az esemény színhelyére, a Sarok-utca 10. számú ház elé.

Szép, tiszta derült égről ezer meg ezer csillag veti ragyogó fényét az üres utcákra, amelyeken alig egy két elkésett polgártárs halad ingó léptekkel hazafelé. A kocsi megállott. A rendőrbiztos, orvos s elmaradhatatlan ujságíró leszállottak a kocsiról. Fehérre meszelt, csinos ház előtt állottak, amelynek kapujában már vártak reájuk.

Egy 35—40 év közötti férfi, az öngyilkos leány atyja mutatta az utat, amely végig az udvaron a padlásra vezetett. Felérkezve előtűnt a földön feküdt az öngyilkos leány kinyújtóztatva. Az orvos lehajol hozzá, melléhez szorítja fülét, a szív már rég megszűnt verni. Aztán testét vizsgálja, de nem talál semmi gyanusít és konstatálja az öngyilkosságot s a halált. A rendőrbiztos ezalatt jegyzeteket készít s magához veszi a végzetes kötelet, melyet % alatt kell jelentéséhez csatolni és ezzel véget ér a hulla szemle s távoznak a szomorú elyről.

Az esetről ezeket írja tudósítónk: A Sarok-utca 10. számú házban lakik feleségével és két leányával Szabó Lajos. Csendes boldogság honolt a szerény lakban, melyet a tizenöt éves Juliánna és a tizenhárom éves Mariska vidám csevegesei tettek hangossá. A két leány a Csapó utcán a Knol-féle házban levő varrodába járt tanulni, a hol sok szorgalmat fejtettek ki.

Tegnap délben feltűnt Szabó Lajosnak, hogy Mariska, a fiatalabbik leánya, nem jött haza ebédelni, de rosszat nem sejtett, mert azt hitte, hogy bizonyára a sok munka miatt fönökájé nem eresztette haza. Így megnyugtatta magát, feleségével együtt kiment a szőlőbe, a honnan csak késő este tértek haza.

Mariska még akkor sem volt található. Szabó Lajos aggodalmaskodott, kérdésös ködött lakótól, hogy nem látták e Mariskát. Azt a választ nyerte, hogy még dél előtt otthon látták. Balesetlelem által üldözve indult leánya keresésére az apa, de sehol sem találta. Végül a padlásra ment, a hol aztán a tüzfal mellett egy kötelet látva vette észre.

Egész testében remegve, reszkező kezekkel szabadította ki gyermekét a nyakát szorító hurokból, letartotta a földre s hangos sokogással borult a kedves halottra. Sírása megremegtette felesége és másik leánya szívét is, a kik velőtrázó sikolylyal jelezték, hogy megértették mi történt odafenn. Sírásuk belevegült a bánatos apa keserves sokogásába.

Levelet, amelyből a gyermekleány tettének okát megállapítani lehetne, nem hagyott hátra s így csak sejtik, hogy azért követte el tettét, mert szülei egy igaztalan pletyka terjesztéséért megdorgálták.

Nagy lopás a dohánygyárban.

Debreczen, július 12.

A debreczeni dohánygyárban tegnap hajnalban nagy lopásnak jöttek a nyomára. Egy éjjeli őr, aki a dohánygyárban a tűzöri szolgálatot teljesítette, állítólag állandóan dézsmálta a dohánybálokat, tegnap azonban bűnös tettetén rajta vészett.

A finánczok ugyanis tudomást szereztek arról, hogy egy külvárosi házban lakó munkásnál ötven krajczárért árulják kilónként a dohányt. Utánajártak a dolognak és megtudták, hogy ott egy dohánygyári éjjeli őr lakik. Tegnap hajnalban meglesték, mikor az őr felesége elhagyta a házat s követték minden lépését. Utja a dohánygyárhoz vezetett, ahol a kőkerítés mellett várakozott. Sem az asszonynak, sem a finánczoknak nem kellett sokáig várakozniok. Egyszerre csak egymásután repültek ki a kőfalke-ritésen keresztül a köteg dohánylevelek.

Az asszony, aki a dohánygyári őr felesége volt, nyugodtan baktatott haza, de alig lépett be az ajtón, sarkába termettek a pénzügyőrök, akik tőle a kilencz kiló dohányt nyomban elkobozták. Az esetről azonnal jelentést tettek felettes hatóságuknak és a dohánygyár igazgatóságának, amely megindította a vizsgálatot.

Tegnap egész nap folyt a vizsgálat a dohánygyárban. Az éjjeli őr, aki családos ember, négy gyermeknek az apja, töredelmes vallomást tett.

* **Istentisztelet a görög katolikusköknél.** A görög katolikus hívek ma ünneplik Péter és Pál napját. Ebből az alkalomból az istentiszteletet a következő sorrendben tartják meg: Reggel fél 7 órakor nagy utrenye, délelőtt 9 órakor sz. mise, délután 3 órakor vecsernye, 4 órakor rózsafüzér ájtatosság.

* **Az ev. ref. presbyterium kérelme a városhoz.** Az ev. ref. egyház presbyteriuma kérvényt intézett a városi tanácshoz, amelyben a leánynevelő intézetben létesített tanítónőképző intézet tantermeinek fűtéséhez negyvenkét öl fát kér. A kérelem ügyében szombaton délutáni ülésében mond-

véleményt a jog- és pénzügyi bizottság s dönt véglegesen a júliusi közgyűlés.

* **A Vilmos huszárok gyakorlatai.** A 7-ik Vilmos huszárezred nyári ezred gyakorlata e hó 25 én veszi kezdetét s kerak egy hónapig fog tartani. A debreczeni divízió e hónap 15-én érkezik Nagyváradra Leonhardy báró ezredes vezetése alatt. Egy napi pihenő után az egész ezred Arad felé indul s Mikalaka, Glogovác, Csiszér és Monduslak környékén fog táborot ütni, ahol ezred és brigád gyakorlatok lesznek. Az ezred augusztus hó 24-én fejezi be gyakorlatait s 26-án érkezik vissza Debreczenbe. A tervezetet már közölték parancsban a szakaszokkal.

* **Bosszúból meggyújtott termés.** Szilágyi Károly anezőöri kézbesítőnek a várostól bérelt földjén tegnap tűz ütött ki és elhamvasztotta az egész termést, mely már keresztetbe rakva hevert a földön. A tűz valószínűleg bosszu műve volt. Szilágyi haragosai úgy akartak bosszút állani a mezőőrön, hogy felgyújtották egész termését, melylyel ezer korona kárt okoztak neki. A gyújtogatóknak, akiknek kitéréről Szilágyi fontos vallomást tett, a nyomozást megindították.

* **A homokkerti lakók pénzt kérnek a várostól.** A homokkerti Debreczennek egy egész kis városrésze, ahol ma már nagyon sok közterheket viselő családlakik. Ők azonban nem részesülnek abban a szerenczében és figyelemben, hogy éjszakára gázzal világítsák meg utcáikat, igényük sem oly nagy s megelégednének egy kis petróleum világítással is. Hogy ezt az óhajukat részben saját anyagi áldozatuk mellett megvalósíthassák, a városhoz folyamodtak, hogy világítási ügyük megoldásában segítse meg a város őket kétszáz koronával. A tanács véleményét kér a város jog- és pénzügyi bizottságtól, amely szombaton délutáni ülésében határoz a kérelem felett. Jogosult s annyira szerény a homokkertiek kérelme, hogy a bizottság, tanács és a közgyűlés bizonyára egyhangu határozattal fogja teljesíteni.

* **A Bika szálloda új bérlete.** A debreczeni Bika szálloda bérlete újra árlejtésre kerül. Abraham László tisztii főügyész tett jelentést a tanácsnak, hogy a bérlet biztosítására nézve jó lenne idejében megtenni a szükséges intézkedéseket, talan éppen kombinálva a nagyerdei vendéglő bérletével együtt, amely ezzel az évvel jár le. A főügyész jelentését a további intézkedések megbeszélésére s ezzel kapcsolatban javaslatlételre kiadták a város jog- és pénzügyi bizottságának, amely legközelebbi ülésében bírálja el az új bérletek ügyét.

* **Meglopott pékmester.** Oser Márton kápolna-utcai pékmester több ízben észrevette, hogy az udvarra szállítás végén kiterített ruhaneműjéből, hol egy kötő, hol egy ruha derékja állandóan hiányzik valami. A tolvaj oly ügyesen végezte munkáját, hogy kijátszotta az ember figyelmü-

pék mestert. Tegnap aztán sikerült elfogni Szabó Julis csalódleány személyében, a ki egy kötőt lopott el s azt már felakarta darabolni, mikor Oser Márton meglepte. A tolvaj csalódot a rendőrség elfogta és letartóztatta.

* Aratógép bemutatása a Pallagon. F. hó. 14-én, vasárnap d. u. a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet pallagi gazdaságában a m. kir. állmvasutak gyárában készült „Millenium” marokrakó aratógép működésben lesz bemutatva. Felhívjuk Debreczen város gazdaközönségének figyelmét ezen aratógép bemutatására, ahol alkalmas lesz a gazdaközönségnek az első magyar gyártmányu aratógépet munkában látni s hol minden a géppel való aratást illető kérdésben felvilágosítást kaphatnak. A bemutatás délután 3 órakor kezdődik és 5 órakor végződik. Felkérjük az egyesület tagjait s az összes gazdaközönséget, hogy ezen aratógép bemutatására megjelenni szíveskedjenek. — A debreczeni gazdasági egyesület elnöksége.

* Rendkívüli tanácsülés. Szombaton délután kilenc órakor rendkívüli tanácsülés lesz a városházán, amikor a *fancsikai fahordásra tett ajánlatok ügye* is tárgyalásra kerül.

* Világgá üzött gyermek. Egy kilenc éves kis fiút, Grünbaum Sámuelt tartóztatott le tegnap a rendőrség. Bűne csak az, hogy koldult. Szívtelen apja, aki Szatmáron lakik, szélnek erasztette a gyermekét, hogy most már maga keresse meg a kenyerét. Szatmárról Debreczenig vonaton jött, itt már pénze nem volt, hát kéregetett. Kéregtétssel akart Szabadkára eljutni, ahol egy ismerősüknél, ki ott iparos, kapott volna helyet. A gyermeket holnap visszatoloncolják Szatmárra szüleihez.

* Az ipartestület köréből. Az ipartestület azt kéri Debreczen városától, hogy nyomtatványainak egy részét három-három évig kor na erejéig díjtalanul készíttesse el a város. A kérelem felett végérvényesen a városi közgyűlés dönt.

* Uj ügyvéd. Dr. Révi (Hirsch) Nándor letette az ügyvédi vizsgát s most Debreczenben telepedett le. Irodáját már meg is nyitotta a dr. Tihanyi-féle házban.

* Amerikai magyarok kérényve Debreczenhez. Messze idegenből, az újvilág városából, New-Yorkból jött az irás Debreczenbe. Az ott lakó magyarok szomorú panasza s irigységig rajta. Nem úgy van am az újvilágban, ahogy lelketlen ügynökök híresztelik, nehéz ott is az élet, talán még nehezebb, mint az édes hazában. Sok magyar segélyegylet már nem győzi segítséggel őket. Azért folyamodnának Debreczenhez is, a dúsgazdag magyar városához, hogy szánja meg idegenben szülő honfitársait s küldjön anyagi segélyt a new-yorki magyar egyesületnek. A városi tanács már foglalkozott a kérelemmel, de mielőtt határozott volna benne, kiadta véleményezésére a

jog és pénzügyi bizottságnak, amely szombati ülésében hoz határozatot. Ez a határozat a későbbi tanács határozattal együtt végleges döntésre a július 25-én tartandó városi közgyűlés elé kerül. Az amerikai magyarok segélykérényét különben Perczel Béla, mint elnök és Stern Gyula, mint jegyző írták alá.

* A jog- és pénzügyi bizottság ülése. Debreczen város jog- és pénzügyi bizottsága szombaton délután fél négykor, Vecsey Imre tb. főjegyző elnöksége alatt ülést tart a városháza nagytanácsstermében.

* Betörés az Ujkertben. Az elmúlt éjjel vakmerően végrehajtott betörést követett el Báthori Gábor rovott mulu sámsomi lakos. Az ujkerti szőlőben most sokan kint laknak, csak éppen a Bánóczy Lajos pajtája áll lakatlanul. Báthori ezt szemelte ki s az elmúlt éjjel a pajta zárját feltörve, behatolt a szőlőbe és onnan több értékes, könnyen elvihető tárgyat lopott el. Az esetről értesült Bánóczy Lajos a rendőrségnél panaszt emelt, amely a esősz segélyével, ki több ízben látta Báthorit a pajta körül ólalkodni, a tettest elfogta. Báthori, aki már egy ízben öt hónapot ült lopásért a fegyházban, tettét beismeré és tegnap már átadták az ügyészségnek.

* Lányi Géza hangversenye. Lányi Géza, Blahánának, a nemzet pacisztájának kedvelt csimbalmosa, holnap este kezdi meg művésziaságával hangversenyét. A hangversenyt a Bika szálloda udvarkertjében tartják meg.

* Elveszett a Margit fürdőben. Pénteken este a fürdőben egy fekete napernyő. Kérik a szíves megtaláló, juttassa tulajdonosához, Péterfia-utca 53. sz. a.

* A debreczeni szőlő és bortermelő szövetkezet telepén kitűnő termés igérkezik s ugy hozzávetőleg háromezer-négyezer hektoliter bortermést várnak, amelyre a szövetkezet már most kötekeket csinál. Az „ezerjó” pécsenye borból leg-alább nyolcezer hektoliter termést remél a szövetkezet.

SZÍNHÁZ.

Műkedvelő előadás. Géczy István, a kiváló népszínműíró, — mint említettük, — műkedvelő előadást rendez. A felkérések most vannak folyamatban s minden jölarra mutat, hogy az itt időző színészek és műkedvelőkkel együtt olyan társaságot sikerül összehozni, amely élvezetesnek ígérkező előadást fog nyújtani. Az érdekes előadást különben még ebben a hónapban megtartják.

Az intendatura visszaállítása ügyében ma épp oly érdekes, mint a milyen kitűnő tapasztalatok alapján megirt cikksorozat közlését kezdjük el. A cikket kiváló egyéniség írta, aki a magyar vidéki színházat minden csinját-binját, szellemi és üzleti

vezetését, a direkcionalis dolgokat tapasztalatból s igen jól ismeri. Leles barátja Debreczennek, a debreczeni színházat ügyének s azok közé tartozik, akik teljesen elfogulatlanul mondhatnak véleményét a felett: mi volna a mai színházeti viszonyok között a leghelyesebb megoldás arra, hogy Debreczen színházete magas nivóra emelkedjék. A cikksorozatra felhívjuk a színház iránt érdeklődő körök figyelmét.

A debreczeni színház zárt ajtó mögött most munkások dolgoznak. A nézőtér, különösen a páholyok üléseit javítják, csinosítják, vagy cserélik fel teljesen újakkal. Bezzeg most volna elég idő a ruhatár átalakítására is, de erre nem gondol senki, pedig ez sokkal fontosabb volna a közönségre, mint az ülőhelyek átalakítása.

Komjáthy Áradra pályázik.

Komjáthy János színházgató kijelentette, hogy nem fog pályázni a debreczeni színházért. Ezt a kijelentését most tettel is megerősíti. Tegnapelőtt ugyanis benyújtotta pályázati kérvényét az aradi színházért Salacz Gyula ottani polgármesterhez. Kivüle eddig még Zilahy Gyula pályázik az aradi színházért.

TÁVIRATOK.

Nagy katasztrófa.

Budapest, július 11. Bukarestből táviratozzák, hogy a camenni kárpátok völgyében ma óriási katasztrófa történt. A völgyön áfutó Olt folyó felett függőhid vezet keresztül, amely a legélénkebb közlekedés pillanatában leszakadt. Hét embert kimentettek a vízből, a többi odaveszett.

A létnyelvű színészet.

Pozsony, július 11. Relle Iván színházgató kérvényt nyújtott be a városi tanácshoz, hogy, mert nyáron nem látogatják az előadásokat, engedjék meg, hogy *állandóan németül játszó és magyarul csak akkor, ha szükség van rá.*

A tordai pénzhamisítók.

Budapest, július 11. A tordai pénzhamisítók bűntügyében az ítélet ellen beadott semmiségi panaszt a Kuria ma elutasította.

Öngyilkos vasuti pénztárnok.

Budapest, július 11. Ötövényből táviratozzák, hogy ott ma szenzációs eset történt. Az üzletvezetőség kiküldötte odaérkezett, hogy rovasolást végezzen. Mielőtt azonban a pénztárvizsgálatot megtartotta volna, Papp Kálmán pénztárkezelő fobélötte magát.

Lóvásárlás Magyarországon.

Budapest, július 11. Rómából táviratozzák, hogy a hadügyminiszter egy bizottságot nevezett ki, amely már a köznapokban Magyarországra érkezik, hogy itt az olasz katonaság részére lovakat vásároljon.

Tragédia a Tiszán.

Budapest, jul. 11. Nagyszőlősről táviratozzák, hogy Literáthy Miklós vercei földbirtokos Elza leánya ma több barátjával és fiatal emberek társaságában csolnakázott a Tiszán. A víz közepén, mikor a legvidámabb hangulatban volt a társaság, a csolnak felfordult s valamennyien a Tiszába estek. Nők és férfiak egymásután usztak ki a partra, csak Literáthy Elza tűnt el a habok között. A gyönyörű szép leány holttestét Péterialvánál vetette fel a Tisza s ott fogták ki a tutajosok.

Idegenek kártalanítása Dél-Afrikában.

London, július 10. A hivatalos lap a következő közleményt teszi közzé a Dél-Afrikából kiutasított idegenek kártérítési követeléseinek megvizsgálására kiküldött bizottságnak július tizenötödikétől kezdve követendő eljárása tárgyában. A bizottság, minthogy további szóbeli tanuvalloások nem várhatók, késznek nyilatkozik arra, hogy a nem szóbeli tanuvalloásokra alapított követeléseket is megvizsgálja. A bizonyítás módjának meghatározását az egyes barátságos nemzetek képviselőinek belátására bízzák. Az okiratokkal való bizonyítás megengedhető ugyanilyen követelések támogatására, de akkor a követelések ellen is meg kell egedni ilyen bizonyítékok felmutatását. A munka megkönnyítése végett a bizottság nemzetek szerint veszi sorra a kártérítési követeléseket. A barátságos viszonyban lévő nemzetek képviselőit értesíteni fogják, hogy mikor kerülnek sorra a kormányuk által képviselt követelések. A nemzetek sorrendjét következőleg állapították meg: Ausztria-Magyarország, Német-Alföld, Egyesült-Államok, Olaszország, Franciaország, Oroszország, Németország, Spanyolország és végül Svéd- és Norvégország.

Tőzsde.

Goldstein Mór debreczeni bankiroda jelentése.

— Esti zárlat. —

Búza októberre	7.99
Rozs októberre	6.77
Zab októberre	6.25
Tengeri júliusra	0.00
Tengeri augusztusra	0.00
Tengeri 1902 májusra	4.92
Irányzat	állandó.

Amerika háromnyolcad szenttel, Berlin fél márkával magasabb.

HIREK.

Ejjeli posta.

× **Többet pénzzel, mint erővel.** — (Éjjeli express tudósítás.) — Aquinaldo, a filippini fölkelő-vezér elfogatása annak idején annál nagyobb feltűnést keltett, minthogy a filippinok teljes két éven át sikerrel ellentállottak az amerikaiaknak, akik csak a fővárosban, Manillában és ennek környékén voltak urak, különben pedig

az egész sziget Aquinaldo uralma alatt állott. Most egy Mac Evoy nevű manillai kereskedő egy londoni lapban azt újságolja, hogy az amerikaiak által Aquinaldo elfogatásáról terjesztett hírek teljesen koholtak. Az egész dolog előre kicsinált komédia volt. Ugyanis az amerikai kormány látta, hogy a szigeten tartott 10,000 katnájával semmire se tud menni, régi, kipróbált eszközökhöz, a pénzhez folyamodott. Megkérdezte Aquinaldót, mit kér a feltétlen megadás fejében. A fölkelő vezér azt izente, hogy 25 milliót, amit az Egyesült-Államok kormánya már azért sem sokallt, mert a háboru hetenkint éppen ennyibe került neki. Az alkut megkötötték és hogy a dolognak valami külszint adjanak, elfogatási komédiát rendeztek, melyet Fuston, a hősként ünnepezt ezredes hajtott végre. Különös, hogy a Spanyol lapok már Aquinaldo elfogatásának idején megírták, hogy Aquinaldo 25 milliót kapott. Akkor senki sem hitte, pedig úgy látszik, jól voltak értesülve.

× **Haszonnal járó előfizetés.**

(Éjjeli express tudósítás.) A francia hivatalos lapra a „Journal officiel“-re való előfizetés igen jó üzlet. Ugyanis ez a lap szóról-szóra közli a képviselőházi és szenatusi beszédeket, valamint az összes törvényjavaslatokat, törvényeket, kormányrendeletekkel bizottsági jelentéseket stb. Így például a lap egyik legutóbbi száma az Algirra vonatkozó új rendeleteket közölte, melyek mintegy 1000 oldalt töltek be. Ha most valaki a „Journal Officiel“ egy egész évi folyamát egybegyűjti, annyi papírja lesz, hogy azért bármely ócska papírkereskedőtől könnyen kap 200 frankot. — Minthogy az előfizetési ár 50 frank, a tiszta haszon a lap előfizetéséből 150 frank, a mi egész jó üzlet. Így írja ezt a „Figaró“, melynek szavahihetőségében nincs okunk kételkedni.

× **Pisztolypárbaj.**

(Éjjeli express tudósítás.) Mezey László hírlapíró és Boleman Aladár építésmérnök súlyos feltételű pistolypárbajt vívtak tegnap délután a verőzei Migozzi parkban. A párbaj feltétele háromszori golyóváltás 20 lépés távolságról volt. Boleman segédei Köller Gyula és Erdélyi Kálmán huszártisztek, Mezey segédei Kolossa Géza és Gersicz tartalékos huszártisztek voltak. Orvosként dr. Virostok Győző mentőegyesületi parancsnok és dr. Steiner szerepeltek. Sebesülés nem történt.

× **Az óvadék.** (Éjjeli express tudósítás.) Ha a sikkasztások krónikáját valaki összeállítaná, nagyon szomorú képet nyernék a fővárosi kávéházak és éttermek üzleti viszonyairól. Akármely fényes berendezésű helyiség gazdájá többet tartozik a tulajdon alkalmazottjainak, mint amennyit az egész üzlete megér. Végül összedől az ingatag alapra épített kártyavár, az alkalmazottak pénze elveszett, a főnök pedig a vádlottak padján azzal védekezik, hogy az elsikkasztott óvadék nem is óvadék, hanem kölcsön volt. A kaucziósikkasztók amúgy is nagy száma ma ismét megsaporodott egy

panaszszal. Dr. Schäfer Zsigmond fővárosi ügyvéd egy Kerepesi-uti otthonos berendezésű kávéház tulajdonosnőjét jelentette fel, ügyfele, Rosenfeld Mór nevében. Rosenfeld valamikor boltos volt. Üzletét abbahagyta és miután Bécsben lakó sógora hétezer korona készpénz óvadékok letett érte, üzletvezetője lett a kávéháznak. Egy esztendőre szült a szerződése, de bár az esztendő még nem telt le, a kávéés elbocsájtotta Rosenfeldet. Óvadékát azonban nem adta vissza neki, azt mondván, hogy ő a hétezer koronát a szerződés egész tartamára megtartja magának. Az elbocsájtott üzletvezetőnek most sem állása, sem kaucziója nincsen, ellenben a kávéház tulajdonosnője gazdagabb lett a sikkasztás vádjával.

× **A pestis.** (Éjjeli express tudósítás.) Megnyugtató hírek érkeznek azokról a pestis esetekről, melyeknek a Laosz nevű Indiából jött gőzös a fészke. A hajón tudvalevően egy arabs fűtő pestisbe esett s utána még tizenöt arab fűtő betegedett meg pestisben. A gőzöst, melyen 300 utas is volt, nem engedték be a marseillei kikötőbe, hanem Frioulban vesztegár alá vetették. Tegnap jelentés szerint újabb megbetegedés nem történt. Az utközben megbetegedett emberek közül tegnap egy meghalt, háromnak az állapota még nem aggasztó, a többiek gyógyulásban vannak. A hajó más utasainak és legénységének egészsége kifogástalan. Remélhető, hogy a Laosz pestises betegeinek tulnyomó többsége meggyógyul. Egyáltalában örvendetesen meglepő, hogy Törökországban is az utóbbi időben a pestises betegeknek aránylag nagy része ölöl. A veszedelmes betegség tehát alaposan megszelidült, éppogy, mint minden más keletről jövő epidémia, így a kolera is. Marseilleben egyébként aggodalmasan vigyáznak, hogy a pestist valahogyan a szárazföldre ne hurcolják. Szigorú óvintézkedések vannak különösen arra az esetre, ha vonaton történék pestises megbetegedés. Ilyenkor a vonatnak illető kocsiját még nyit pályán is rögtön le kell csatolni, a kocsit a legközelebbi elszigetelő állomásig kell tolni, az utasokat s a személyzetet pedig megfigyelés alá helyezni.

× **Elfogott utonálló.** (Éjjeli express tudósítás.) Veszedelmes csavargót tett ártalmatlanná tegnapelőtt az ujfalusi csendőrség. Tegnapelőtt reggel ugyanis Dobsa Antalné, Mátyik Andrásnéval és ennek 14 éves fiával Valkórol utnak indultak Ujfaluba, hogy az ottani postahivatalból a részükre érkezett pénzküldeményt, melyet a Slavoniában dolgozó férjeik küldtek, átvessék. A két asszony átvette a pénzt, összesen 48 forintot s ezzel utnak indultak hazafelé. Alighogy Ujfaluból kiértek, két vándorló emberrel találkoztak, akik az utirány kérdésére végett beszédbe ereszkedtek az asszonyokkal s együtt folytatták az utat. Eközben a két vándorló megtudta, hogy az asszonyok postán jártak pénzéért, megfogamzott bennük a bűnös gondolat, hogy elveszik tőlük a pénzt. A mint az uton haladtak, az egyik vándorló hátulról fejbeütötte az előtte haladt Dobsa Antalnét, a másik pedig rávetette magát Mátyiknéra, kit letepert a földre és fojtogatni kezdte. A megijedt Mátyik fiu, mialatt a két vándorló az asszonyokkal küzködött, futásnak eredt és visszazaladt Ujfaluba, hol az ese-

tet elmondta a csendőröknek. Egy csendőrkör azonnal utnak indult a fiával együtt s az országúton sikerült is a két kifosztott asszonyt, Dobsánét súlyosan megsebesítve, a másikat pedig az ijedségtől elalélva megtalálni, kik elmondták, hogy a két vándorló elrabolta a pénzüket. A csendőröknek még aznap este sikerült a két csavargót elfogni. Az elrabolt pénzt is hiány nélkül megtalálták náluk. Az elfogott csavargók Szladik Péter morvaországi foglalkozás nélküli timár, a másik pedig Urscha Róbert vas megyei kovácslegény. A két csavargót bekísérték a járásbíróhoz. Dobsáné sérülése súlyos, de nem életveszélyes.

Kirabolt csendőrök.

— Saját tudósítónkról. —

Furcsa eset történt tegnapelőtt Orosházán, hol — mint nekünk írják — az ottani csendőrség pénztárát feltörték és kirabolták. A dolog úgy történt, hogy tegnapelőtt reggel tűz ütött ki a faluban. A csendőrlaktanyában csak az őrsvezető és egy csendőr volt jelen, akik a tűz kiütése után nyomban kivonultak a tűzhöz, a laktanyában csupán a szakácsné maradt, aki éppen takarítással foglalkozott s e miatt az őrsvezető az ajtókat be sem zárta.

A csendőrök távozása után a szakácsné is kíváncsi lett a tűzre s előbb csak az utcáajtóba állt ki, majd pedig megfedkezve az ajtókról, elhagyta a házat és ő is elment tüzet nézni. Ez idő alatt érkezett a laktanyába Csikó Ádám lókupezs cigány, hogy panaszt tegyen a csendőrségnél, hogy ellopták egy lovát. Csikó szénézett a laktanyában s miután azt tapasztalta, hogy a laktanya üres, benyitott az őrsirodába is, ahol az asztalfiókot, melyben a csendőrök a közös gazdálkodásra használt pénzt tartják, nyitva találta. Csikó nem sokat gondolkodott, kihúzta az asztalfiókot és az ott talált 230 koronát magához véve, mintha mi sem történt volna, észrevétlenül eltávozott.

A tűz eloltása után a csendőrök bevonultak s akkor vették észre, hogy a pénztárát valaki kiürítette. Először is a szakácsnéét vették gyanuba, s miután hirtelen futott az esetnek, egy Kiss Ferencz nevű szomszéd-beli lakos jelentette, hogy míg a csendőrök a tűznél voltak, Csikó cigány járt a laktanyában. Erre azután elfogták Csikót s miután a megtartott kutatás alkalmával az ellopott pénz is előkerült. Csikót tagadása dacára is letartották és átadták a járásbírósnak.

CSARNOK,

A talizmán.

— Regény. —

Írta: **Fenyvessy Béla**

(Folytatás.)

Miska megnyugtatta Erzsikét. Egyéb célja nem volt. Nem muszáj akis leánynak tudni, hogy úgy történik minden, ahogy akarja. Ő azonban elhatározta magában, hogy mindent őszintén elmond az igazi gazdájának, Jerák Demeternek. Végre is busásan megfizeti érte, egész kisvagyont kap, csak nem bolond talán, hogy ezt egész könnyelműen eljátssza. Erzsike mitsem fog

megtudni. És ha megtud, akkor már késő lesz.

Egy darabig elbeszélgetett Erzsikével és az édesatyjával, aki a csodálkozástól nem bírta hová lenni, mikor értesült a történetéről. Azután Miska elkészönt, szép álmokat kívánt Erzsikének, ő pedig szótve hagyta el a házat. Tudta nagyon jól, hogy Jerák Demeter nehezen várja s bármely órában szívesen fogadja. Odasietett hozzá. El volt ugyan arra készülve, hogy ha kell, még álmából is felveri, de erre nem volt semmi szükség, mert Jerák Demeterrel, amint rendezen, úgy most is társaság volt s amint beüzent hozzá, gazdája nyomban kísietett. A többi inas csak nagyot nézett hogy Jeráknak micsodda bizalmas dolga lehet gazdájukkal, hogy egyenesen a kis szalonba megy vele.

Miska mindent elmondott.

Jerák Demeter arczáról pedig lelolvashatta, hogy szavai nagy meglepetést szereztek neki. Kíváncsi volt, hogy mit fog válaszolni. Jerák előbb gondolatokba mélyedve fel és alá járt a kis szalonban. Egyszerre azonban megállott Miska előtt.

— Visszamegy — mondá neki. — Megmaradsz továbbra is a szolgálatában. Figyelsz, kutatsz minden lépésük után. Meg kell tudnod, hogy mit akarnak s akármiről tudomást szerezted, ide sietsz hozzám s engem értesítesz. Megértetted?

— Meg.
— Elmehetsz Miska. Megbizom bened...

— Azt óhajtom én is.
— Csak légy nyugodtan. Gazdagon megjutalmazlak. Soha sem lesz okod megbánni, hogy hűséggel viseltetted hozzám.

Miska meghajította magát s távozott. A gazdag jutalom jól eső örömmel töltötte el. Jerák pedig visszament vendégeihez s könnyelműen feledve mindent, mulatott tovább.

IV.

Miskát az öreg házmester engedte be a kapun.

— Te vagy az, hol jártál?
— A szomszéd vendéglőben. Éhes voltam s a gazdám most, nem is gondolt arra, hogy enni is kell. Ő maga annyira örvend a viszontlátásnak, hogy elfeledte még azt is, hogy vacsorálni kéne.

— Mért nem szóltál. Lett volna még nálunk egy pár falat.

— Jobb így kedves bácsi... Jó éjszakát. S azzal felsietett a lépcsőn. Bona még bizonyára fenn vannak, azok nem tudnak betelni az örömmel.

(Folyt. köv.)

LÁNYI GÉZA

czimbalmóművész, Blaha Lujza kedvelt czimbalmosa, 12 tagból álló elsőrangú orkesterrel rendelkező társulatával 1901. júl. hó 13 án szombaton este kezd meg 2 napra tervezett

hangversenyét.

A társulat Horvát Róbert ur tárogató mestert szerződtette aki estenként 16-18 századbeli kurucznótákat fog bemutatni.

Ez a minden ízében művészi vállalat megérdemli a közönség partifogását. Beléptidij 1 korona. Kezdeté este 8 órakor.

Kérjük a n. é. közönséget bennünket saives megjelenésével kitüntetni.

Lendlbauer Kálmán

Bika bérlo társaság vendéglőse.

Bor árjegyzék

SZABÓ KÁLMÁN és TESTVEREK

Szent-Anna pusztá homoki szőlőtelepén termelt természetes ó-borokról.

Literes palaczkokban:

Fehér asztali	80 fillér.
Rizling	92 "
Vörös asztali, 98-ról	80 "
Nagy Burgundi siller	80 "

palaczkokért 16 fillér betét.

Kaphatók a termelő

Szabó Lajos Fiai cégénél

Debreczen, Tisza-palota,

valamint

Geréby Fülöp utódai, Bán László, Czeglédy és Poigár, Félegyházi János, Fritsch Károly, Parti Ferencz, Tóth Kálmán, Váray József fű zerkereskedő uraknál.

Raktárhelyiség változtatás miatt a raktáron levő, elősmert legjobb minőségű

Eperjesi cserép kályhák leszállított árak mellett,

továbbá:

Fűzőedények, takarékkonyhák, épület-vasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek és töltények

nagy választékban
a legjutányosabb árban

kaphatók:

Kovács Gyula vasüzletében

a „BIKA” szálloda mellett.

Apró hirdetések.

Díja: 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott azé 8 fillér.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Apró hirdetések

felvétetnek a
kiadóhivatalban,
Péter, Biedermann-palota.

Allást keresők

munkaadók,
vevők és eladók,
bérlők

bérbeadók

mindazok, akik a nagy község köréből keresik az érdekeit feleket,
hirdessenek

„Debreczeni Ujság“

APRÓ HIRDETESEK
rovatában.

Lakást teljes ellátással keres egy fiatal ember Kossuth-utczában vagy közelében. Czim a kiadóhivatalban.

Keresek augusztus hó 1-ére egy 2 szoba és mellékhelyiségekből álló lakást, lehetőleg Szent-Anna-utca közelében.

Katona keztyük mosása, javításával együtt párja 16 fillér (8 kr.) Péterfia-utca 37. szám.

Köhögésnél legjobb a Borsy-főle Pemetefü cukorka. Kapható Borsy-cukrászdában és Francios és Jóna urak üzletében. 1 doboz 20 fillér.

Glazé-keztyük tisztítását jutányos áron vállalom. — Péterfia-utca 37. sz.

Igyunk ebesi ártézi üdítő vizet. Kapható minden fűszerüzletben. Főraktár: Piacz-utca 7. szám.

Seprű, hazai gyártmányu ruha, haj- és fogkefék, mindennemű háztartás kefeárak gyári raktára Márton Gyula férfi és női divatüzletében, Bika szálloda mellett.

Fűszer italmérészi üzlet 160.000 kor. évi forgalommal, családi okok miatt átadandó. Szükséges tőke 12000 kрона Czim a kiadóhivatalban.

Legolcsóbb bevásárlási forrás. Neumann és Weisz, festők, zsiradék, szerszám vasalások, faragványok, görölécok és zománcozott konyha edények gyári raktára. Debreczen, Hatvan-utca 5. szám.

Intelligens jó családból való román kath. leány, ki a magyar és német nyelvet bírja irodai munkákban, könyvvezetésben kellő jártassággal bír, állást keres irodai könyvelő, esetleg pénztárnokként. Czim a kiadóhivatalban.

5462

1901

Árverési hirdetmény kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint tsvi hatóság részéről közhíré tétetik, hogy a debreczeni ev. ref. egyházmegye alapítványi pénztára végrehajthatónak Szőlősi Károly elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék, a derecskei kir. járásbíróság területén levő, a tépei 144. tjkvben A. I. 151. 539. 759. 827. 1096. 1243 1410. hrsza. A. II. 1526 1589 hrsza + 1870 2034. 333/6. hrsza foglalt ingatlanokra 2700 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendelvéen, annak foganatosítására határidőül 1901 évi augusztus hó 7-ik napjának d. e. 9 órája Tépe községhezához kitűzetett

Kikiáltási ár 2700 korona, azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetében a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni, avagy az 1881 LX. t-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál és Tépe község előjáróságánál tekinthetők meg.

Kelt Debreczenben a kir. törvényszék mint tsvi hatóságnál 1901 május hó 12-ik napján.

Harsányi Gusztáv,
kir. törvénzéki bíró.

Horváth András

SZOBA- ÉS TEMPLOM-FESTŐ
DEBRECZEN, Piacz-utca 21. sz. a.

(a Tisza palota átellenében)

Elvállal mindenfélé szobafestéseket tapetirozásokat, templomok festését, oltárok és szószékek aranyozását a legművésziesebb kivitelben.

Minden gőzmozgonyra alkalmas önműködő szalmaetető, cséplőkhöz való vízfecskendők, legjobb mintájú kutszivattyúk, kitűnő szerkezetű borsajtók,

szőlőzuzók és szemelőrosták, első kézből igen jutányosan kaphatók a

„Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság“ gyártelepén:

Péterfia végén, a hadházi-utczában.
(Közvetítők nem díjaztatnak)

Biederman házbau

egy
üzlethelyiség

augusztus 1-től
kiadó.

Ifj. Pájer József

DEBRECZEN, FŐPIACZ.

Ajánlja dúsán berendezett üveg, porcellán, lámpa s konyhaeszközök nagy raktárát.

A tavaszi-idejnyre: Jég szekrényeket, kerti üveggolyókat, fagyaltgépeket, hűtőket, czirlemezt festett dezsákat, vízkannákat, vedreket, szellőlámpákat.

Berndorf alpacca és chinézüst evőeszközöket, eredeti gyári áron, 20 évi jótállás mellett.

Vendéglői és kávéházi berendezéseket, minden ahhoz való kellékeket, pontos méret, eredeti gyári árral.

Függő-, szalon-és álló-lámpáim, mind villany égőkkel kigróbálva, eredeti gyári áron.

Az alant sorolt cikkeket a kitűntetett árral még folyton szolgálhatom u. m.

1 drb. csiszolt borosp. sz. diszszel	6 kr.	1 drb. majolka-oszonnakés	10 kr.
1 " " vizesp. " "	8 " "	1 pár feketekávés cs. fajenge	15 " "
1 " " vizesp. cs. " "	12 " "	1 drb. 6 sz. karsbadik k.	17 drb. 3 frt 50 " "
1 " " vizesp. " "	16 " "	1 " " " " t. k. " " 4 " "	" "
1 " " borosü. sz. " "	40 " "	1 " " " " m. k. tálcz.	3 " 50 " "
1 " " vizesü. " "	52 " "	1 " " " " a. k. arany	6 " 50 " "
1 " " borosü. cs. " "	60 " "	1 " " " " diszes	12 " 50 " "
1 " " vizesü. " "	75 " "	1 " " " " hálószoza ampel diszes	3 " 50 " "
1 " " üvegtányér	5 " "		

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesítek, menyasszonyi kelengye bevásárlásnál csomagolást nem számítok, uton történhető károkat megtérítek.

IFJ. PÁJER JÓZSEF,
Debreczen, főpiacz.